

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

FORSVARSDEPARTEMENTET
Postboks 8126 DEP
0032 OSLO

Team nyere tid

Vår dato: 14.11.2022
Deres dato: 12.09.2022
Vår referanse: 22/31645-2
Deres referanse: 2022/1272-1/FD VI
Vår saksbehandler: 2/VEEN
Eystein M. Andersen

Høring - av rapport om fremtidig forvaltning av forsvarssektorens kulturhistoriske eiendommer

Vi viser til oversendelse datert 12.09 2022 av høring av rapport om fremtidig forvaltning av forsvarssektorens kulturhistoriske eiendommer. Vi kommenterer her rapporten og dens ulike deler.

På et overordnet nivå ser vi rapporten som ledd i en utvikling de seneste årene der sektoransvaret for statens kulturhistoriske eiendommer svekkes. Eiendommer blir forsøkt skjøvet ut av den enkelte sektor eller de blir avhendet med svakt vern, og forvaltningsansvaret og -kompetansen forvitrer. Selv om dette til en viss grad skjer innenfor rammene for den kongelige resolusjon, er det etter vårt syn en bekymringsfull utvikling der historisk eierskap og kompetanse forsvinner og de kulturhistoriske verdier på sikt svekkes. En overordnet alternativ tilnærming som sikrer statens kulturhistoriske eiendommer bør på plass før prosessen fortsetter. Vi mener det fra statens side må være en forutsetning at det er en helhetlig og samlet porteføljeforvaltning med tydelig ansvar.

Vi deler i hovedtrekk rapportens overordnede forutsetninger for valg av organisasjonsløsning, og den prioritering rapporten konkluderer med.

Alternativ 0

I dette alternativet ser vi, og erfarer også i vårt møte med Forsvarsbygg, utfordringene med å ta vare på de kulturhistoriske og arkitektoniske kvaliteter. Vi erkjenner at dette oppdraget innenfor dagens rammer og situasjon vil få stadig større utfordringer med tap av kulturhistoriske verdier.

Vi vil her imidlertid påpeke styrken i og nødvendigheten av å videreføre det interne kompetansemiljøet for kulturminner som er bygd opp som en egen enhet. Vårt samarbeid med denne enheten er god og konstruktiv, og er sterkt ønsket videreført.

Alternativ 1

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresse:
Torggata 18, 3717 Skien
Svend Foynsgate 9, 3126 Tønsberg

Sentralbord:
35 91 70 00
post@vtfk.no

Org. no.:
821 227 062

vtfk.no

Vi deler rapportens konklusjon med at dette trolig er det beste alternativet. Vi fremhever her særlig fordelene med en helhetlig og samlet porteføljeforvaltning og synliggjøring og tydeliggjøring av denne.

Vi stiller imidlertid et spørsmål ved om dette vil avhjelpe en økonomisk prioritering og sikre en tilstrekkelig ressurstilgang for fremtidig ivaretagelse av de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene.

Vi stiller også et spørsmål ved hvordan dette er tenkt for forsvarssektorens øvrige kulturmiljøportefølje, herunder fartøy der det arbeides med helt andre og fragmenterende modeller. Vi savner en mer helhetlig tilnærming til sektorens portefølje utover festningsverkene alene.

Alternativ 2

Dette vurderer vi å være en dårlig løsning som i liten grad sikrer en helhetlig og samlet porteføljeforvaltning med tydelig ansvar. Det er en løsning som utfordrer historisk eierskap og ikke ivaretar og bygger videre på eksisterende kompetanse. Fra et forvatningsperspektiv innebærer dette også en fragmentering av det statlige ansvaret.

Vi ser, basert på erfaring, at krav om inntjening i form av leieinntekter i enkelte tilfeller både praktisk og økonomisk kan komme i konflikt med kulturminneverdiene. Det er problemstillinger som det ev. må arbeides mer med.

Alternativ 3

Dette alternativet innebærer et annet prinsipp enn sektoransvaret i streng forstand. Det pulveriserer historisk eierskap og kompetanse. Sektoransvaret ivaretar i større grad et genuint og faglig eierskap og intern kompetanse.

Alternativ 4

Dette vurderer vi på samme vis som alternativ 2, men der konsekvensene blir forsterket ytterligere. En fragmentering av sektoransvaret er lite ønskelig. Staten må fremstå som en ansvarlig, tydelig, ryddig og synlig forvalter av egen kulturmiljøportefølje.

Alternativ 5 - avhending

Vi har ingen merknader til mulighet for avhending av de foreslåtte eiendommer, men vil påpeke nødvendigheten av at Forsvarsbygg endrer sin praksis rundt avhendingsprosesser. Vi har i flere saker sett at Forsvarsbygg praktiserer privatrettslige heftelser fremfor juridisk sikring gjennom lovverk som forvaltningen kan følge opp i etterkant. Privatrettslige heftelser gir ikke et tilstrekkelig vern og verktøy for fremtidig bevaring. Det er en praksis som må endres. Fylkeskommunen har som kulturmiljøforvalter en forventning om at staten ved Forsvarsbygg utviser samfunnsansvar for sin kulturhistoriske portefølje ved ev. avhending, og sikrer at kulturmiljøverdiene blir best mulig

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

ivaretatt i åpne prosesser gjennom plan- og bygningsloven eller kulturminneloven. Ved salg må rammene for den fremtidige forvaltningen av den enkelte kulturhistoriske eiendom bli ryddigere, tydeligere og mer forutsigbar enn praksis har vist frem til nå.

Med hilsen

Terje Gansum
Seksjonsleder for kulturarv

Eystein M. Andersen
teamleder
eystein.m.andersen@vtfk.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
FORSVARSDEPARTEMENTET		Postboks 8126 DEP	0032 OSLO